

چهارشنبه 24 شهریور 1395 - 12 ذیحجه 1437 - 14 سپتامبر 2016

آیت الله سید مهدی یثربی با صدور اطلاعیه ای، از تمامی کسبه کاشان که به منظور همدردی با بازماندگان شهدای 17 شهریور تهران محل کسب خود را تعطیل کرده بودند، تشکر کرد

**** 24 شهریور**

در گذر تاریخ

* رحلت فیلسوف کبیر و عالم نامدار شیعه، حکیم «جهانگیرخان قشقائی» (1289 ش) اشاره:

حکیم جهانگیر خان قشقائی در سال 1208 ش (1243 ق) در یکی از روستاهای اطراف شهرضا به دنیا آمد. وی در ابتداء مختصری درس خواند و علاوه بر در پیش گرفتن شاهنامه خوانی، در نواختن تار استادی داشت. جهانگیرخان که در چهل سالگی برای تکمیل هنر نوازندگی به اصفهان رفت، ناگهان شوق فراگیری دانش در او بیدار شد و از زندگی ایلی دست کشیده، در مدرسه صدر اصفهان به فراگیری علوم دینی روی آورد. او در محضراستادانی همچون محمدرضا صهبای قمشه‌ای، ملاحسینعلی تویسرکانی، ملاعبدالجواد حکیم خراسانی و شیخ محمد حسین نجفی و... به شاگردی نشست و دیری نگذشت که در حکمت، فلسفه، فقه، طب، ریاضی و نجوم و... به استادی رسید و در عرفان و اخلاق از سرآمدان روزگار خویش گردید. حکیم جهانگیرخان از آن پس به تدریس مشغول شد و در طول چهل سال شاگردان بسیاری از قبیل حضرات آیات: سید حسین طباطبایی بروجردی، آقاضیاءالدین عراقی، سید ابوالحسن اصفهانی، محمد علی شاه آبادی، سید حسن مدرس، حاج آقا رحیم ارباب، علامه محمد حسین فاضل تونی، سید محمد کاظم عصار و ده‌ها حکیم و عالم فرزانه دیگر از محضرش کسب فیض کردند. جهانگیرخان دانشمندی بود که هم از علم و هم از اخلاق برخوردار بود. سراسر زندگی خود را در تجرد و قناعت زیست و هرگز جامه ایلی را به جز در هنگام نماز از تن خویش بیرون نکرد. سرانجام این حکیم وارسته و عارف و فیلسوف در بیست و چهارم شهریور 1289 ش برابر با سیزدهم رمضان 1328 ق در 83 سالگی رخ در نقاب خاک کشید و در قبرستان تخت فولاد اصفهان مدفون شد.

* همایون سمیعی، علی فتوحی معاونین وزارت امور خارجه شدند (1350 ش)

* احمد میرفندرسکی سفیر ایران در مسکو به قائم مقامی وزارت امور خارجه تعیین شد و به جای وی محمدرضا امیرتیمور به مسکو رفت (1350 ش)

* جعفر شریف امامی مجدداً به ریاست مجلس سنا انتخاب شد. دکتر سید محمد سجادی و دکتر عزت الله یزدان پناه نایب رئیس شدند (1354 ش)

* کمیسیون امنیت اجتماعی در یک نشست خود عده ای از تجار مرغ را تبعید نمود (1355 ش)

* آیت الله سید مهدی یثربی با صدور اطلاعیه ای، از تمامی کسبه کاشان که به منظور همدردی با بازماندگان شهدای 17 شهریور تهران محل کسب خود را تعطیل کرده بودند، تشکر کرد. (1357 ش)

* درگذشت استاد «حبیب الله نجومی» ستاره‌شناس معاصر و ناشر سالنمای ایران (1366 ش) اشاره:

حبیب الله نجومی در سال 1287، در شیراز و در خانواده‌ای به دنیا آمد که از طرف پدر، بیشتر از مشاهیر علم هیئت و نجوم بودند که تقریباً طی سه نسل به استخراج و چاپ تقویم همت گماشته‌اند. حبیب الله نجومی، خود، از نه سالگی رموز نجوم را از پدر آموخت و در هجده سالگی به استخراج و محاسبه تقویم پرداخت. پس از درگذشت پدر، نجومی این کار را به تنهایی پی گرفت و در 1312 ش نخستین تقویم خود را انتشار داد. استاد حبیب الله نجومی، ناشر سالنمای ایران، سرانجام در 24 شهریور 1366 در هفتاد و دو سالگی دار فانی را وداع گفت.

* درگذشت علی محمد حیدریان، نقاش نامی معاصر (1369 ش) اشاره:

استاد علی محمد حیدریان در سال ۱۲۷۵ ش در شهر اصفهان به دنیا آمد. او تحصیلات خود را در مدرسه‌های خرد و آلیانس (فرانسوی زبان) ادامه داد و در همان طفولیت پدر خود را از دست داد و تحت تکفل برادرش قرار گرفت. از ابتدای تشکیل هنرستان نقاشی کمال‌الملک، وی از نخستین هنرجویانی بود که نقاشی را از کمال‌الملک آموخت. حیدریان بعدها در کنار استاد

کمال‌الملک به تربیت شاگردان نقاشی پرداخت. وی همچنین از استادان مؤسس هنرکده نقاشی بود که پس از آن تبدیل به دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران شد. در آن زمان به حیدریان بورسیه‌ای برای سفر به خارج و تکمیل مطالعات و هنر خود اعطاء شد. طی این سفر، سه ماه در بروکسل (بلژیک) و سه ماه در پاریس (فرانسه) به سر برد و با آثار نقاشان بزرگ آشنا شد و به کپی‌برداری از آن‌ها پرداخت. وی بعد از 6 ماه بورسیه را ناتمام گذاشت و از پاریس به ایران گشت و مجدداً به کار در دانشکده و تعلیم مشغول شد.

حیدریان در سال ۱۳۴۳ش به سمت استاد تمام‌وقت در دانشکده هنرهای زیبا منصوب شد و در سال ۱۳۴۶ش با توجه به خدماتش به هنر ایران به‌عنوان استاد ممتاز دانشکده هنرهای زیبا انتخاب شد. آثار باقی‌مانده از حیدریان را می‌توان در پنج دسته طبقه‌بندی کرد: تابلوهایی از صورت اشخاص (پرتره)، تابلوهایی از مناظر طبیعی یا فضاهای سرپشته مانند اتاق، تابلوهایی با عنوان طبیعت بی‌جان، تابلوهایی که از آثار نقاشان جهان کپی شده است مانند کارهای رامبراند، ولاسکوئر، رنوار، شیشکین و تی‌سین و تابلوهایی تخیلی استاد مانند تابلوی حضرت موسی (ع) یا تابلوی غدیر خم یا تابلوی حضرت مسیح (ع).

از جمله آثار وی می‌توان به دو مورد اشاره کرد: کپی تابلوی چوپان «میله» که در مجموعه خانوادگی محفوظ است و چهره‌ای از پروفیسور پاستور که در موزه مؤسسه پاستور پاریس نگهداری می‌شود. حیدریان در تمام زندگی خود هرگز در هیچ نمایشگاه خصوصی شرکت نکرد و اگر هم در نمایشگاه‌های دسته‌جمعی شرکت می‌کرد، با اصرار دوستانش بود. حیدریان تا سال ۱۳۶۷ش در کارگاه نقاشی خود مشغول به کار بود و به تربیت نقاشان می‌پرداخت. کسانی هم‌چون جواد حمیدی، محمود جوادپور، مرتضی ممیز، کیخسرو خروش، پرویز کلانتری و منیر فرمانمائی‌ان و بسیاری دیگر... از جمله معروف‌ترین شاگردان وی بوده‌اند که هریک نامی آشنا در عرصه هنر این مرز و بوم به‌شمار می‌روند.

سیک کار استاد علی‌محمد حیدریان؛ کلاسیک، ناتورالیسم و گاهی به‌همراه رگه‌هایی از تأثیرات قلم امپرسیونیست‌ها می‌باشد. این استاد شهیر نقاشی در اسفند ۱۳۶۸ش در خانه خود زمین خورد و پس از آن از صندلی چرخ‌دار استفاده می‌کرد تا بالاخره در تاریخ 24 شهریورماه سال ۱۳۶۹ هجری شمسی دار فانی را وداع گفت.

* درگذشت دکتر «عبدالحسین زرین کوب» استاد بنام ادبیات پارسی (1378 ش) اشاره:

دکتر عبدالحسین زرین کوب، پژوهشگر برجسته ادبیات و تاریخ، در سال 1301 ش در بروجرد به دنیا آمد. وی پس از پشت سرگذاشتن تحصیلات ابتدائی و دبیرستان، به خدمت معارف و فرهنگ درآمد و در سال 1327 ش، با کسب عنوان رتبه اول موفق به دریافت لیسانس و سپس

فوق لیسانس و دکترا گردید. وی در این دوران از محضر استادانی نظیر محمدتقی بهار، عباس اقبال آشتیانی، احمد بهمنیار و بدیع الزمان فروزان‌فر استفاده برد و در خارج از دانشگاه، مدتی چند در خدمت آیت الله ابوالحسن شعرانی با مباحث حکمت و فلسفه آشنایی کامل یافت.

استاد زرین کوب در سال 1330 ش، در کنار عده‌ای از دانشمندان و استادان برای مشارکت در طرح ترجمه مقالات دائرة المعارف بزرگ اسلامی دعوت شد و همکاری شایانی نمود. وی سالیان متمادی در دانشگاه تهران تدریس نمود و مدتی مدیریت گروه ادبیات فارسی این دانشگاه را برعهده داشت. زمینه اصلی پژوهش استاد، مطالعه در تاریخ و فرهنگ اسلامی و نقد ادبی است. ایشان با تبحر در زبان فارسی و تسلط بر زبان و ادبیات عرب و آشنائی با چند زبان اروپائی و مشخصاً انگلیسی و فرانسوی، آثار پرارزشی از خود به یادگار گذاشت که تألیف فلسفه شعر، نقد ادبی در 2 جلد، شعر بی‌دروغ، از کوچه رندان و نیز ترجمه ادبیات فرانسه در قرون وسطی، متافیزیک و فن شعر و... از آن جمله‌اند. مجموعه تألیفات و پژوهش‌های استاد زرین کوب که بیش از پنجاه اثر می‌باشند نشان می‌دهد که او زندگانی علمی خود را در میان تاریخ و ادبیات و فلسفه تقسیم کرده و در واقع پیوندی بین این رشته‌ها برقرار ساخته است.

استاد زرین کوب که عضو شورای مشاوران عالی کتابخانه ملی و عضو شورای عالی مرکز دائرة المعارف بزرگ اسلامی بود و ماه‌های آخر عمر خویش را در تدوین آثار درباره زندگی و اندیشه‌های عطار و سعدی سپری می‌کرد، سرانجام در 24 شهریور 1378 ش در 77 سالگی بدرود حیات گفت و در قطعه فرهیختگان بهشت زهرا به خاک سپرده شد.

** 12 ذیحجه
در گذر تاریخ

* اولین سفر
«مظفرالدین شاه قاجار» به فرنگ (1317 ق)
اشاره:

در حالی که اوضاع اقتصادی ایران در
این زمان دچار آشفته‌گی بود،

مظفرالدین شاه قاجار چندین بار به بهانه معالجه، به سفر فرنگ رفت و در هر بار با استقراض از دولت‌های خارجی خصوصاً روسیه، مملکت را دچار بدهکاری‌های هنگفت نمود و دست آنان را در دخالت در امور کشور باز گذاشت.

* وفات ابوالفضل ساوجی
عالم و خوشنویس برجسته ایرانی (1312ق)

اشاره:

ابوالفضل مَجْدُ الدِّین محمد بن فضل الله ساوجی؛ خوشنویس، طبیب و ادیب عهد قاجاری درگذشت. ابوالفضل ساوجی علوم متداول زمان خود چون طب، حکمت، ریاضی، ادبیات و هنر خوشنویسی را در تهران آموخت و در جوانی دانشمند شناخته شد. از این رو هنگام تألیف «نامه دانشوران ناصری» وی در مقام یکی از چهار تدوین کننده آن برگزیده شد.

ساوجی استعداد سرشاری در سرودن شعر نیز داشت و از او یک دیوان شعر با قلم زیبایش به خط نستعلیق باقیست. ساوجی هم چنین چند رساله در طب و ریاضی از خود به یادگار گذاشته است که به چاپ رسیده است ابوالفضل ساوجی در کتابت انواع خطوط نستعلیق؛ شکسته نستعلیق؛ نسخ و شکسته تعلیق استادی ممتاز و چیره دست بشمار می رفت و آثاری از دست نوشته های او از زمان ناصری بجای مانده است که کتیبه ای در آستانه حضرت عبدالعظیم (علیه السلام) از آن جمله است.

* ولادت حکیم سنائی غزنوی (1473ق)

اشاره:

12 ذی الحجه 473- «حکیم ابوالمجد مجدود بن آدم سنائی غزنوی» شاعر پرآوازه ایرانی در غزنین متولد شد. این استاد مسلم شعر فارسی در جوانی به سرودن شعر پرداخت و ابتدا رجال و بزرگان را مدح می گفت اما یکباره تحولی شگرف در او پدید آمد که راه خانه کعبه را در پیش گرفت و به حج رفت.

سنایی در مکه قصیده ای در اشتیاق دیدار کعبه و مکه معظمه سرود و پس از بازگشت از مکه مدتی در بلخ و شهرهای دیگر به سر برد. آنچه از سفرهای سنائی باقیست اشعار و قصائدی است که او در خراسان و بلخ سروده؛ و به کارنامه بلخ مشهور است. سنائی بعد از اسکان مجدد در غزنین به اتمام مثنوی مشهورش «حَدِیْقَةُ الْحَقِیْقَةِ» پرداخت. مجموعه

«سِرُّ الْعِبَادِ إِلَى الْمَعَادِ» که بیانگر مهارت وی در سبک خراسانی است، مثنوی طَرِیْقُ الْحَقِیْقِ که بر وزن حدیقه است و سنایی آن را در سال 528 هجری قمری به پایان رسانده؛ «عقل نامه؛ عشق نامه و تجربه العلم» از دیگر آثار ارزشمند این شاعر خوش قریحه ایرانی است.

** 14 سپتامبر

در گذر تاریخ

* تصرف صربستان توسط امپراتوری عثمانی (1389م)

* استفاده از بالن برای نخستین بار در مطالعات هواشناسی در فرانسه (1804م)

* تصرف مسکو پایتخت روسیه توسط «ناپلئون بُناپارت» (1812م)

* ترور «ویلیام مک کیثلی» بیست و پنجمین رئیس جمهور آمریکا (1901م)

* مرگ «جوسیا رویز» فیلسوف آمریکائی (1916م)

* ورود نیروهای آمریکائی به شبه جزیره گره در جریان جنگ دو کره (1950م)

* امضای منشور سازمان کشورهای صادر کننده نفت موسوم به اوپک (1960م)

* قتل «بشیر جُمیل» رئیس جمهور فا لا نژیست لبنان (1982م)